

2003 - rok, který otřásl Linuxem

Do konce letošního roku sice ještě nějaký ten pátek zbývá, ale z hlediska strategických přesunů na světovém počítačovém trhu je jasné, že tématem číslo jedna byl v roce 2003 operační systém Linux.

Sled šokujících událostí zahájila v březnu společnost SCO Group, která razantně smazala své linuxové dědictví a zažalovala společnost IBM o jednu miliardu dolarů kvůli údajnému poškození obchodní známky Unix. Společnost IBM zareagovala protižalobou a na soudní projednání se stále čeká. Události z přelomu října a listopadu ale postavily tyto legální tahanice do jiného světla. Zpočátku se zdálo, že podzim nebude pro linuxové uživatele moc horký. V polovině října společnost SCO oznámila, že (alespoň prozatím) nebude po firmách provozujících servery či pracovní stanice na bázi Linuxu požadovat licenční poplatky. Současně zmírnila tlak na skomírající firmu SGI, po níž od léta vymáhala licenční platby za operační systém IRIX. O rozhodnutí SCO inkasovat peníze za tzv. intelektuální vlastnictví ale svědčí mj. příjem 50milionové investice ze strany firmy BayStar Capital, která vydělává především na patentech. Také v právním prostředí se pohybuje poměrně sebejistě, a to i ve sporu s takovým gigantem, jako je IBM. Dne 28. října podala americkému federálnímu soudu oficiální reakci na protižalobu IBM, podle níž SCO porušuje licenční podmínky GPL, a klidně tvrdí, že licence GPL je řádně zpochybnitelná od samého počátku a jako takovou ji nelze v obchodním vztahu vynucovat. V soudním podání uvádí SCO formulace, které s oblibou používali představitelé Microsoftu. Tzv. volný software je tudíž "v jádru neamerický" a "v rozporu s ústavou Spojených států".

Novell se vrací do boje

Těžko říci, zda aktivity společnosti SCO měly na linuxovou komunitu tak silný vliv, ale začátkem listopadu došlo ke skutečnému zemětřesení. 4. listopadu oznámila společnost Novell, že za 210 milionů USD v hotovosti kupuje německého linuxového distributora SuSE. Transakce by měla být uzavřena do konce ledna příštího roku. Významnější je skutečnost, že IBM hodlá do "nového Novellu" investovat dalších 50 milionů USD, takže strany IBM nejde jen o morální podporu. Zřejmě půjde o odměnu za pokračování linuxové podpory pro serverové produkty eServer. Novell se tudíž stává linuxovou firmou. Produkty Novell jsou na linuxové systémy portovány už delší dobu, v poslední době chce však Novell své portfolio rozšířit i na samotný kernel a síťové služby operačního systému - v srpnu společnost koupila mexickou firmu Ximian (zaměřenou na linuxový desktop) a tentokrát šla "přímo k jádru". Finanční trhy zareagovaly příznivě a akcie Novellu si za jediný den polepšily o 21 %. Není divu. Současný roční obrat SuSE činí jen něco okolo 40 milionů USD, ale firma vykazuje slušný dynamický růst přes 30 procent ročně, což bude pro stagnující Novell vítanou vzpruhou. Skeptičtější hlasy ale podotýkají, že Novell se opět stává přímým konkurentem Microsoftu. A nejen dnešní čtyřicátníci si pamatují, jak Novell v souboji s Microsoftem dopadl poprvé (NetWare versus Windows) i podruhé (WordPerfect versus Office). Zatím není jasné, jakou politiku zaujme Novell vůči projektu UnitedLinux. Dá se čekat, že tento idealistický pokus o vytvoření jednotné linuxové distribuce nebude mít dlouhého trvání. Společnost Red Hat se od projektu UnitedLinux distancovala od začátku, distribuce Connectiva a TurboLinux nejsou příliš významné a SCO Group se dnes staví jednoznačně protilinuxově.

Drobní uživatelé, pla(č)tě

Největší šok pro linuxový svět však měl teprve přijít. Takřka současně s pohlcením firmy SuSE Novellem rozeslala společnost Red Hat části svých zákazníků e-mail s informací o razantním ukončení podpory operační verze Red Hat Linux. Verze 7 a 8 odcházejí do věčných lovišť k 31. prosinci 2003, verze 9 v dubnu 2004. Red Hat tvrdí, že další vývoj "uživatelského" systému Red Hat Linux se neplánuje. Zákazníci si mohou vybrat mezi korporátní verzí Red Hat Enterprise nebo mezi distribucí Fedora, která je primárně zaměřena na vývojáře. Rozhodnutí společnosti Red Hat znamená faktickou rezignaci na linuxovou distribuci pro koncové uživatele. Výkonný ředitel Matthew Szulik dokonce linuxovou komunitu neskutečně rozhořčil, když v rozhovoru s anglickými novináři doporučil domácím uživatelům Linuxu, aby se vrátili k Windows, neboť Linux prý není pro tuto oblast trhu dostatečně vyzrálý. Jen málokdo asi uvěří, že časová souvislost rozhodnutí společností Novell, SuSE a Red Hat, resp. SCO je náhodná. S velkou dávkou pravděpodobnosti můžeme odhadnout, že iniciátorem laviny je společnost SCO, přičemž Novell se do války zapojil až letos.

DOPŘEDU, ALE OPATRNĚ

Třetí kvartál fiskálního roku 2003 potvrdil všeobecné trendy - technologické firmy se dostávají zpátky nahoru, tedy alespoň ty, které pochopily nutnost ozdravné kúry. Microsoft roste o něco pomaleji, IBM je i nadále stálíci a Asiaty se vracejí k ekonomickému růstu. Společnost Macromedia vykázala na rozdíl od loňska čistý zisk, a navíc dokázala navýšit obrát. Vyhlídky pro závěr roku však nebyly příliš optimistické: odhad ekonomického růstu byl snížen z původních 20 procent na polovinu (podle analytiků se na tom podepisuje nepříliš úspěšný prodej nové generace produktů řady Studio MX 2004). Macromedia v současné situaci navíc investuje do nákupů a za firmu eHelp hodlá zaplatit 35 milionů USD, část z toho v hotovosti. V kombinaci s finančními výsledky se toto oznámení podepsalo na 30procentním poklesu kurzu akcií během jediného dne. Opačným extrémem je zřejmě společnost Sun. Už několik měsíců se hovoří o tom, že finanční situace firmy je snad nejhorší v celé její historii, na rozdíl od minulých kvartálů se nepodařilo ani vyrovnat provozní bilanci a cash flow skončil v minusu. Vedení Sunu navíc připouští, že v nejbližších měsících nelze očekávat výraznou změnu k lepšímu. Přesto si akcie společnosti v průběhu října poměrně výrazně polepšily. Dalším zajímavým titulem v tomto přehledu je Seagate. Kurz společnosti poklesl v den oznámení hospodářských výsledků o 20 procent, což není zcela pochopitelné, zvláště když si konkurenční firmy Maxtor a Western Digital nevedou o mnoho lépe. Svou roli zřejmě tentokrát sehrála americká Komise pro cenné papíry, která hodlá přezkoumat burzovní analytické zprávy týkající se společnosti Seagate za období posledních padesáti měsíců. Z burzovních výsledků zbývá Red Hat. Firma, která své hospodářské výsledky publikovala už začátkem podzimu a o níž se hovořilo maximálně v souvislosti s protilinuxovým džihádem společnosti SCO. Co tedy mohlo stát za tak razantním cenovým vzestupem, když jen v posledních pěti dnech měsíce října vzrostl kurz akcií společnosti Red Hat o více než pětinu? Vy už zřejmě znáte odpověď - počátkem prvního listopadového týdne byl německý linuxový distributor SuSE převzat firmou Novell, čímž společnosti Red Hat zřejmě ubyl jeden z nejvýznamnějších konkurentů. A to svědčí o tolikrát zpochybňované schopnosti finančních trhů předpovídat události.

Vzestupy...				
Firma	Kurz akcií		Změna	
	1. 10.	31. 10.	Absolutní	Relativní
Red Hat	10,05	15,01	4,96	49,35 %
Rambus	17,04	24,79	7,75	45,48 %
Transmeta	2,92	4,05	1,13	38,70 %
AMD	11,17	15,20	4,03	36,09 %
Sun	3,25	3,95	0,70	21,54 %

... a pády				
Firma	Kurz akcií		Změna	
	1. 10.	31. 10.	Absolutní	Relativní
CA	26,40	23,52	-2,88	-10,91 %
ATI	21,21	18,88	-2,33	-10,96 %
lomega	6,36	5,51	-0,85	-13,36 %
Seagate	28,10	22,98	-5,12	-18,22 %
Macromedia	24,96	19,10	-5,86	-23,48 %

Firma	Období	Obrát mil. USD	Změna oproti loňsku	Čistý zisk mil. USD	Změna oproti loňsku
Komponenty a příslušenství					
Adaptec	Q2/04	109	+27 %	0,3	N/A
AMD	Q3/03	954	+88 %	-31	-88 %
APC	Q3/03	394	+17 %	56	+33 %
Cirrus	Q2/04	50	-32 %	21	N/A
Creative	Q1/04	161	0	29	N/A
EMC	Q3/03	1511	+20 %	159	+648 %
Imation	Q3/03	288	+9 %	16	-11 %
InFocus	Q3/03	139	-7 %	-46	+400 %
lomega	Q3/03	91	-33 %	-13	-49 %
Lexmark	Q3/03	1157	+11 %	104	+16 %
Logitech	Q2/04	294	+17 %	21	+1 %
Maxtor	Q3/03	1066	+30 %	30	N/A

Océ	Q3/03	764	-12 %	-6,6	N/A
Quantum	Q2/04	195	-4 %	-38	-66 %
Seagate	Q1/04	1740	+10 %	198	+80 %
TI	Q3/03	2533	+13 %	447	+138 %
Transmeta	Q3/03	2,7	-58 %	-24	+9 %
VIA	Q3/03	162	+35 %	1,4	N/A
W. Digital	Q1/04	714	+23 %	5,0	-77 %
Xerox	Q3/03	3732	-2 %	92	+18 %
Sestavy					
Apple	Q4/03	1715	+19 %	44	N/A
Gateway	Q3/03	883	-21 %	-139	+180 %
Intergraph	Q3/03	134	0	13	+384 %
SGI	Q1/04	218	-10 %	-48	+17 %
Sun	Q1/04	2536	-8 %	-286	+132 %
Unisys	Q3/03	1450	+9 %	56	-5 %
Komunikace					
Alcatel	Q3/03	3556	-13 %	-332	-79 %
Enterasys	Q3/03	98	-20 %	-56	+99 %
Ericsson	Q3/03	3626	-16 %	-505	-22 %
Juniper	Q3/03	147	+13 %	7,2	N/A
Lucent	Q4/03	2027	-11 %	77	N/A
Nortel	Q3/03	2274	N/A	179	N/A
Internet					
Akamai	Q3/03	42	+18 %	-3,9	-92 %
Amazon.com	Q3/03	1134	+33 %	16	N/A
AOL	Q3/03	10300	+4 %	541	+857 %
eBay	Q3/03	531	+84 %	103	+69 %
Yahoo	Q3/03	357	+43 %	65	+126 %

Firma	Období	Obrat mil. USD	Změna oproti loňsku	Čistý zisk mil. USD	Změna oproti loňsku
Velké firmy					
IBM	Q3/03	21522	+9 %	1785	+36 %
Intel	Q3/03	7833	+20 %	1657	+142 %
Microsoft	Q1/04	8215	+6 %	2614	+28 %
Motorola	Q3/03	6829	+5 %	116	+5 %
Nokia	Q3/03	8043	-5 %	963	+35 %
Philips	Q3/03	8178	-4 %	145	N/A
Software					
BMC	Q2/04	334	+15 %	-13	N/A
Borland	Q3/03	71	+16 %	-12	N/A
CA	Q2/04	833	+8 %	-87	+67 %
Citrix	Q3/03	144	+26 %	31	+84 %
Check Point	Q3/03	106	+3 %	58	-6 %
Compuware	Q4/03	303	-15 %	-8,5	N/A
Macromedia	Q2/04	90	+5 %	9,8	N/A
Net. Ass.	Q3/03	227	-2 %	9,9	+9 %
Peoplesoft	Q3/03	624	+32 %	-7,3	N/A
RealNetworks	Q3/03	52	+14 %	-3,6	-90 %
Roxio	Q2/04	23	-18 %	-12	+543 %
SAP	Q3/03	1933	-3 %	295	+25 %
Siebel	Q3/03	321	-10 %	-59	-36 %
Sybase	Q3/03	194	-5 %	22	+94 %
Symantec	Q2/04	429	+32 %	83	+60 %
Veritas	Q3/03	451	+23 %	78	+114 %

Asie					
Canon	Q3/03	7092	+11 %	675	+27 %
Flextronics	Q2/04	3503	+5 %	-100	N/A
Hitachi	H1/04	36409	+3 %	49	-5 %
Kyocera	H1/04	4790	0	146	-8 %
Matshushita	Q2/04	16921	+3 %	184	+45 %
NEC	Q2/04	11470	+9 %	136	N/A
Pioneer	H1/04	2967	0	115	+120 %
Ricoh	H1/04	8206	+4 %	391	+26 %
Sharp	H1/04	10107	+13 %	258	+22 %
Sony	Q2/04	16189	0	297	-25 %
Trend Micro	Q3/03	113	+16 %	21	+31 %
Toshiba	Q2/04	13179	+3 %	43	N/A
TSMC	Q3/03	8049	+38 %	2225	+380 %
UMC	Q3/03	635	+12 %	124	+196 %
Ostatni					
ARM	Q3/03	53	-5 %	11	-15 %
Handspring	Q1/04	13	-76 %	-14	-9 %
Ingram Micro	Q3/03	5207	-7 %	81	N/A
Phoenix	Q4/03	21	+39 %	-3,6	+187 %
Rambus	Q3/03	29	+17 %	5,0	-15 %